

Adroddiad Effaith Darluniadol Argymhellion Newidiadau i'r Polisi Codi Tâl ar Ddefnyddwyr Gwasanaeth

Yn dilyn y drafodaeth yn y Tîm Arweinyddiaeth (26 Gorffennaf 2016) gwnaed gwaith i baratoi esiamplau o effaith y newidiadau arfaethedig ar wahanol fath o unigolion sydd yn derbyn pecynnau gofal dibreswyl ar hyn o bryd.

I baratoi y darlun yma, fe'i seilwyd ar ddata wythnos benodol o'n systemau rheolaethol. Darganfuwyd bod 1,494 o ddefnyddwyr gwasanaeth yn derbyn pecynnau gofal dibreswyl yr wythnos honno ac fod 654 o rheini yn mynd i gael eu heffeithio gan y newidiadau yr ydym yn argymhell i'r Polisi Codi Tâl. Er hyn, ni fydd unrhyw berson sydd yn derbyn gwasanaeth dibreswyl yn talu mwy na'r uchafswm tâl wythnosol o £60 sydd wedi ei osod gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r prif newidiadau arfaethedig i'r Polisi Codi Tâl yn effeithio ar yr elfennau canlynol:

1. **Lwfans Gweini / Elfen Gofal Lwfans Byw i'r Anabl**
2. **Pensiwn Credyd Cynilio**
3. **Isafswm Incwm**
4. **Ffioedd Unffurf**

1. Mae rhai o'r budd-daliadau mae defnyddwyr gwasanaeth yn derbyn yn cael eu diystyru'n llwyr neu'n rhannol yn eu hasesiad ariannol ar gyfer codi tâl am wasanaethau dibreswyl ar hyn o bryd. Gyda'r **Lwfans Gweini/Elfen Gofal Lwfans Byw i'r Anabl** - yn y polisi presennol mae'r gwahaniaeth rhwng y raddfa ganol a'r raddfa uwch (£27.20) yn cael ei ddiystyru yn yr asesiadau ariannol. Rydym yn argymhell i beidio â'i ddiystyru fel rhan o'r cynllun newydd gan mae gwir bwrpas y budd-dal yma yw i brynu gofal.

Mae Mrs F yn bensiynwraig ac yn derbyn pecyn gofal cartref:

Asesiad Presennol		Asesiad newydd yn dilyn mabwysiadu'r argymhellion	
Incwm wythnosol Mrs F	£299.75	Incwm wythnosol Mrs F	£299.55
Cyfanswm yr incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (£27.20 yn cael ei ddiystyru)	£272.55	Cyfanswm yr Incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (peidio â diystyru'r £27.20)	£299.55
Cyfanswm tâl wythnosol Mrs F tuag at ei pheccyn gofal	£46.93	Cyfanswm tâl wythnosol Mrs F tuag at ei pheccyn gofal	£60.00

Gwahaniaeth o £13.07 yn ei chyfraniad wythnosol tuag at ei pheccyn gofal.

Mae Ms B mewn oed gwaith ac yn derbyn pecyn gofal cartref.

Asesiad Presennol		Asesiad newydd yn dilyn mabwysiadu'r argymhellion	
Incwm wythnosol Ms B	£269.20	Incwm wythnosol Ms B	£269.20
Cyfanswm yr incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (£27.20 yn cael ei ddiystyru)	£242.00	Cyfanswm yr Incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (peidio â diystyru'r £27.20)	£269.20
Cyfanswm tâl wythnosol Ms B tuag at ei phecyn gofal	£16.38	Cyfanswm tâl wythnosol Ms B tuag at ei phecyn gofal –	£43.58

Gwahaniaeth o £27.20 yn ei chyfraniad wythnosol.

2. Mae'r elfen Pensiwn Credyd Cynilio (Savings Pension Credit) yn cael ei ddiystyru'n llawn mewn asesiadau dibreswyl ar hyn o bryd. Rydym yn argymhell i gysoni'r drefn bresennol ar gyfer yr elfen dibreswyl gydag asesiadau gofal preswyl a diystyru £5.75 yn unig i unigolion a £8.60 fesul cwpl.

Mae Mrs O yn bensiynwraig ac yn derbyn pecyn gofal cartref.

Asesiad Presennol		Asesiad newydd yn dilyn mabwysiadu'r argymhellion	
Incwm wythnosol Mrs O	£285.62	Incwm wythnosol Mrs O	£285.62
Cyfanswm yr incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (£13.07 Credyd pensiwn cynilo yn cael ei ddiystyru)	£272.55	Cyfanswm yr Incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (diystyru £5.75 yn unig)	£279.87
Cyfanswm tâl wythnosol Mrs O tuag at ei phecyn gofal	£46.93	Cyfanswm tâl wythnosol Mrs O tuag at ei phecyn gofal	£54.25

Gwahaniaeth o £7.32 yn ei chyfraniad wythnosol tuag at ei phecyn gofal

Isod ceir enghraifft sut y gallai Defnyddiwr Gwasanaeth gael ei effeithio wrth beidio â diystyru'r gwahaniaeth rhwng y raddfa ganol a'r raddfa uwch o Lwfans Gweini/Elfen Gofal Lwfans Byw i'r Anabl yn ogystal â pheidio â diystyru'r Pensiwn Credyd Cynilo

Mae Mrs D yn bensiynwraig ac yn derbyn pecyn gofal cartref

Asesiad Presennol		Asesiad newydd yn dilyn mabwysiadu'r argymhellion	
Incwm wythnosol Mrs D	£312.69	Incwm wythnosol Mrs D	£312.69
Cyfanswm yr Incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (£27.20 Lwfans Gweini a £13.07 Credyd Pensiwn Cynilo yn cael ei ddiystyru)	£272.42	Cyfanswm yr Incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (Peidio â diystyru'r £27.20 a diystyru £5.75 o'r Credyd Pensiwn yn unig)	£306.94
Cyfanswm tâl wythnosol Mrs D tuag at ei phecyn gofal	£46.80	Cyfanswm tâl wythnosol Mrs D tuag at ei phecyn gofal	£60.00

Gwahaniaeth o £13.20 yn ei chyfraniad wythnosol tuag at ei phecyn gofal

3. Mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor ddiystyru swm penodol o incwm y defnyddiwr gwasanaeth cyn gellir godi tâl am wasanaeth. Mae'r fformiwla ar gyfer cyfrifo'r **'Isafswm Incwm'** yn cael ei osod gan Llywodraeth Cymru, a mae wedi'i seilio ar hawl y defnyddiwr gwasanaeth i Gymhorthdal Incwm. Mae Polisi presennol y Cyngor yn caniatáu i ddefnyddwyr gwasanaeth sydd o dan oed pensiwn elwa ar isafswm incwm uwch sydd wedi ei osod i ddefnyddwyr gwasanaeth oed pensiwn. Mae'r newidiadau arfaethedig yn argymhell rhoi terfyn ar y drefn yma a chyfrifo'r isafswm incwm ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth o dan oed pensiwn yn unol a'r gofynion a bennir gan Llywodraeth Cymru, sef ei seilio ar eu hawl gwirioneddol i Gymhorthdal Incwm. Bydd hyn yn golygu bod defnyddwyr gwasanaeth yn cael cadw llai o'u hincwm cyn y byddwn yn gofyn iddynt dalu am eu gofal.

Mae Mr N yn mewn oed gwaith ac yn derbyn pecyn gofal cartref.

Asesiad Presennol		Asesiad newydd yn mabwysiadu'r argymhellion	
Incwm wythnosol Mr N	£269.20	Incwm wythnosol Mr N	£269.20
Cyfanswm yr incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (£27.20 yn cael ei ddiystyru)	£242.00	Cyfanswm yr Incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr asesiad ariannol (£27.20 yn cael ei ddiystyru)	£242.00
Cyfanswm tâl wythnosol Mr N tuag at ei becyn gofal - gydag isafswm Incwm presennol o £225.62	£16.38	Cyfanswm tâl wythnosol Mr N tuag at ei phecyn gofal - gydag isafswm Incwm newydd o £181.32	£60.00

Gwahaniaeth o £43.62 yn ei gyfraniad wythnosol tuag at ei becyn gofal.

Isod ceir enghraifft sut y gallai defnyddiwr gwasanaeth gael ei effeithio gyda gostwng yr isafswm incwm a pheidio â diystyru'r elfen gofal o Lwfans Byw i'r Anabl:

Mae Miss P o oed gwaith ac yn derbyn pecyn gofal cartref.

Aseiad Presennol		Aseiad newydd yn mabwysiadu'r argymhellion	
Incwm wythnosol Miss P	£194.35	Incwm wythnosol Miss P	£194.35
Cyfanswm yr incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr aseiad ariannol (£27.20 yn cael ei ddiystyru)	£167.15	Cyfanswm yr Incwm sydd yn cael ei ystyried yn yr aseiad ariannol (peidio â diystyru'r £27.20)	£194.35
Cyfanswm tâl wythnosol Miss P tuag at ei phe cyn gofal - gydag isafswm Incwm presennol o £225.62	£0.00	Cyfanswm tâl wythnosol Miss P tuag at ei phe cyn gofal - gydag isafswm Incwm newydd o £181.32	£13.03

Gwahaniaeth of £13.03 yn ei chyfraniad wythnosol tuag at ei phe cyn gofal.

4. Ffioedd Unffurf – Mae ffioedd unffurf yn cael eu caniatu gan y Ddeddf ar gyfer gofal a chefnogaeth lefel isel a chost isel. Mae hefyd yn cael ei ganiatau fel modd i godi tâl am wasanaethau a chefnogaeth ataliol. Yn y polisi presennol mae defnyddwyr gwasanaeth categori 1 a 2 yn cael eu heithrio rhag talu am wasanaethau Teleofal. Yn yr newidiadau arfaethedig rydym yn argymhell i gysoni'r drefn a chodi'r tâl wythnosol ar bob defnyddiwr gwasanaeth sydd yn derbyn y gwasanaeth Teleofal. Yn ystod yr wythnos y gwnaed dadansoddiad ohoni, darganfuwyd bod 732 o ddefnyddwyr gwasanaeth categori 1 a 2 wedi eu heithro rhag talu am y gwasanaeth yma.

Dylid hefyd nodi bod yr Adran yn adolygu y ffi wythnosol ar gyfer gwasanaethau Teleofal ar hyn o bryd. Ar sail y wybodaeth gyfredol, mae'n debyg y bydd y ffi yn codi i rhwng £3.80 a £4.00 yr wythnos o Ebrill 2017 ymlaen.